Region Stockholm

33

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl. om att Coronapandemins ojämlikhet behöver granskas

HSN 2021-0922

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Vårdanalys och statistik
Ylva Westander

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-06-22

HSN 2021-0922

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl. om att Coronapandemins ojämlikhet behöver granskas

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Talla Alkurdi (S) m.fl att hälso- och sjukvårdsförvaltningen tillsätter en utredning för att granska de ojämlika effekterna av covid-19-pandemin samt att hälso- och sjukvårdsförvaltningen ges i uppdrag att se över vilka typer av mobila enheter som kan behövas i egen regi för att öka motståndskraften inför framtida kriser.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Talla Alkurdi (S) m.fl. har i en skrivelse till Hälso- och sjukvårdsnämnden uppmärksammat att covid-19-pandemin innebär en större risk i socioekonomiskt utsatta grupper. Mot bakgrund av detta lämnas i skrivelsen två förslag: om en utredning av covid-19-pandemin ur ett socioekonomiskt perspektiv samt om en översyn av det framtida behovet av mobila resurser i egen regi.

Överväganden

Här beskrivs vilka överväganden hälso- och sjukvårdsförvaltningen gjort av de två förslagen.

För det första föreslås i skrivelsen Hälso- och sjukvårdsnämnden besluta att hälso- och sjukvårdsförvaltningen tillsätter en utredning för att granska de ojämlika effekterna av covid-19-pandemin.

Som beskrivs i skrivelsen har pandemin inneburit olika stora risker i olika socioekonomiska grupper. Detta har bl.a. beskrivits i en rapport från Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES), som uppmärksammas i skrivelsen. CES är en centrumbildning som tillhör Region Stockholm och den verksamhet som utförs vid centrumet stöttar Hälso- och sjukvårdsnämnden och Vårdens kunskapsstyrningsnämnd med evidens och kunskap i hur systematiskt och strategiskt folkhälsoarbete kan och bör bedrivas. Samma sak gäller även Centrum för arbets- och miljömedicin (CAMM).

I uppdraget till CES för år 2021 ingår att stödja regionens arbete med underlag för hantering av coronapandemin.[1] En av de rapporter som CES enligt uppdraget ska lämna gäller områdesskillnader i risk för allvarlig Covid-19, och det är denna som uppmärksammats av media och sedermera i den här aktuella skrivelsen. På liknande sätt har CAMM fått i uppdrag att analysera effekterna av covid-pandemin, bl.a. olika yrkesgruppers risk för insjuknande och covid-19 i relation till trångboddhet.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen avser att även fortsatt både följa och utveckla kunskapsläget vad gäller en god och jämlik hälsa.

För det andra föreslås i skrivelsen att hälso- och sjukvårdsförvaltningen ges i uppdrag att se över vilka typer av mobila enheter som kan behövas i egen regi för att öka motståndskraften inför framtida kriser.

Covid-19-pandemin har inneburit en hård belastning för hälso- och sjukvårdssystemet och för det omgivande samhället. En mängd slutsatser

[1] Se Avtal med Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin 2021, dnr. VKN 2020-0162, samt Avtal om verksamheten vid Centrum för arbets- och miljömedicin (CAMM), Stockholms läns sjukvårdsområde 2021, dnr. VKN 2020-0159

kommer att kunna dras, och dras redan nu, om hur vi är rustade och beredda för pandemier och andra sorters kriser.

Förberedelse inför kriser innebär i stor utsträckning förberedelse för det som ännu är okänt. Vilken typ av insatser från sjukvården som kan komma att behövas bygger på vari den möjliga krisen består. De mobila enheter som används för testning (och sedermera vaccinering) under covid-19-pandemin fyller naturligtvis en funktion i kraft av sin mobilitet, men funktionen är också i allra högsta grad beroende av vilka resurser – utrustning, material och personal – som däri kan transporteras. Olika resurser har olika förutsättningar för transport; som exempel kan nämnas känsligheten för temperatur, skakningar och vändningar som gällt vissa av covid-19-vaccinen.

De behov av resurser som en möjlig framtida kris föranleder är okända, och det innebär att kraven på de transportförutsättningar som hör till dessa resurser också är okända. Mobila enheter i Region Stockholms egen regi finns inom flera olika verksamhetsgrenar, t.ex. Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (AISAB) och Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO). Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer inte att det finns ett behov av att i beredskapssyfte gör en särskild översyn av det generella behovet av ytterligare mobila enheter i egen regi.

Johan Bratt
tf. Hälso- och sjukvårdsdirektör

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Johan Bratt, 2021-06-22

Hälso- och sjukvårdsnämnden

SKRIVELSE
2021-04-13

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Coronapandemins ojämlikhet behöver granskas

Vilken klassbakgrund en person har är avgörande för möjligheten att överleva covid-19. Enligt en genomgång av DN är dödligheten för personer mellan 60-64 år med än inkomst under 10 000 kronor i månaden hela 280 procent högre än för de som tjänar 30-40 000 kronor i månaden. I Skärholmen i södra Stockholm är dödligheten per 10 000 invånare dubbelt så hög som på Östermalm. Inkomst är den socioekonomiska faktor som har tydligast koppling till risken att dö.

Det är något som bekräftas även av en rapport från Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) som även pekar på att stockholmarna har haft olika förutsättningar för att följa de allmänna råden och att skydda sig mot sjukdomen.

Sedan tidigare visar forskning även att personer med arbetarbakgrund, lägre utbildning eller utrikes födde i högre utsträckning avstår från att söka vård, trots att deras behov är större. De söker dessutom vård i ett senare skede, vilket gör behoven och riskerna större. Det är tydligt att klassamhället spelar en avgörande betydelse för stockholmarnas hälsa.

Samtidigt är det inga nyheter för den som följt samhällsutvecklingen i Region Stockholm. Redan 2014 uppmärksammades att det skiljer hela 18 år i förväntad medellivslängd mellan en lågutbildad i Vårby och en högutbildad i Danderyd. Medellivslängden i Sverige ökar idag i alla grupper förutom för lågutbildade kvinnor, där utvecklingen går i motsatt riktning.

Med anledning av detta menar Socialdemokraterna att det är oerhört anmärkningsvärt att mobila testenheter först var på plats i januari 2021, nästan ett år efter pandemins start. Att det därutöver var först i januari ett upphandlingsförfarande inleddes för att få fram mer än endast en testbuss är under all kritik. Denna saktfärdighet har drabbat stockholmarnas hälsa och det är uppenbart att det moderatledda styret inte har prioriterat en jämlik testning i Region Stockholm. Denna bristande beredskap får inte upprepas.

Pandemins ojämlika effekter måste granskas och utvärderas för att sedan ligga till grund för ett förändrat hälso- och sjukvårdssystem i Region Stockholm.

Socialdemokraterna föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

Att hälso- och sjukvårdsförvaltningen tillsätter en utredning för att granska de ojämlika effekterna av covid-19-pandemin.

Att hälso- och sjukvårdsförvaltningen ges i uppdrag att se över vilka typer av mobila enheter som kan behövas i egen regi för att öka motståndskraften inför framtida kriser

Talla Alkurdi (S) m.fl.